

ואך פרוטות בודדות היה ברור לו לצרכיו הוא. עם זאת היו נערכים בביתו מדי ערב שולחנות עמוסים כל טוב בשפע, וסביר להם הסבו עניים, ארחי פרחי, וכל זר שנקלע לעירו. בני ביתו לא היו נהנים מסעודות אלו, ולא אחת רעבו ידיו ללחם. בשעת הסעודה היה הרב עצמו נוכח במקום ומשגיח לבלי יקופח חלקו של איש.

בראש השנה שנת תרג"ה, פתח בשעת הסעודה ודרש: "הקב"ה מקייםCIDOU את כל המצוות האמורות בתורה. איך איפוא יקיים מצות "הדר" של ארבעת המינים? אלא ברור הוא לו את הצדיק מההורד שבדור, ונוטלו". ביום ראשון של חג הסוכות, ניטל הצדיק מההורד שבדור, ועלה בסערה השמימנה. זכותו יגן علينا.

בבואה דבבואה מגודלו מהתוארה בספרים "פרשת מרדי", "גדולה מרדי", "ברכת מרדי", "תפארת מרדי". דברי תורה שנאמרו בשנה אחת בלבד, והמהווים טיפה מן חיים מאשר נשאר ספרן וחותם, מובאים בספרו "מאמר מרדי".

השולחן ערוך; וכשאתם בבתיכם - השולחן ערוך הוא הרביה".

וכה היה זודו זקנו רבינו אומר: "כאשר יתחיל רב מרדכי להתפלל תפילה בזמנה, נדע נאמנה שהגיע עת הגאולה".

כשם שדרךו של דודו ורבו רבינו הייתה לקרב את ליבם של ישראל לאביהם שבשמים על ידי אותן ומופתים גלויים ונוראים, כך היה גם דרכו של הרב רבי מרדכי. סיפורו המופת שהתהלך סביבו היו רבים לאין ספור. עשרה ואולי מאות מהם הועלו כבר על הכתב, ומאות רבות נמסרו על פה דור אחר דור עד והשבידיו הוה עובדא. כל מעשו נעשו בכונות וייחודיים עליזונים, עד שהיה אומר: "חבל על השואף שעשן מקרתו בפיו, וריח טבק באפו, ואני מכוען את כוונתו של הכהן הגדול בהקטירו את הקטורת".

מעט מזעיר מן הכספיים שנערכו על השולחנו היו משמשים לצרכי ביתו, ותמיד שרה אצלו מחסור. "אני יכול להשתמש בכיספים אלו", היה אומר,

אוֹזְרוֹתָה תַּחֲנוֹן

בקרב קדושים תתחלל

קשרי רבינו עם גדולי דורו:

(פרק זה נערך ע"י הר"ד חיים שמואל פרנה)

רבינו היה בקשר אמיתי עם הרה"ק רבי מנחמן מנדל מרימינוב.

(מכאן ולהלן כל השמות לפי סדר א-ב)
הרה"ג רבי אברהם געלער אב"ד קרייפיטש, מתלמידי ה"חוזה", נסע לר宾ו.

הרה"ק רבי אברהם דור מבוטשאטש, שהיה מקשר בידידות לר宾ו, אמר לאחד מחסידיו שהיה אמר לנסוע לשבת לפראמישלאן: "בשותזר ממש, תספר לי שיחתו".

הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא, אמר לר宾ו "AIR זאלט זאגין אין זאגין אין וויטער זאגין"

להלן יצוינו בקיצור האומר, קשרי רבינו עם צדיק הדור וגאנוני, אדמוניים ורבנים, אשר נסעו אליו או אשר הוא נסע אליהם:

רבותתו:

רבינו היה תלמיד של אבי, הרה"ק רבי ארון ליב מפרמיישלאן, רבי מרדיי מקרעמניז, ה"חוזה" מלובלין, ורבי משה ליב מסאסוב.

ה"חוזה" אמר על רבינו, כשהראה שמו בפעם הראשונה בקוביטל, "מי זה המאייר ומבייא אורחה לעולם?" ואמր לו עוד, כי יזכה לברך את ישראל וברכותיו יתקיימו.

העולם, ונולד לו בנו רבי ליזור חיים מסקולייע, אשר בעוד היותו לפני בר-מצוה ידע את כל היחסים שב"ברית מנוחה".

ריבינו כותב להר"ק רבי דוד מזאבליטוב: "כבוד אהובי הרב הצדיק המופלג המועטר בחכמה ואוחב צדקה וחסד מגוז שעשוים, החכם השלם". ריבינו אמר על הרה"ק רבי חיים האגר מקוטוב, "יש לו דעה בשמים והלכה במוותו".

הרה"ק רבי חיים הלברשטאם מצאנז מחבר ספר "דברי חיים", נסע לריבינו ביחד עם בנו, הרה"ק רבי יחזקאל משיניווא והרה"ק רבי ברוך מגוריין.

הרה"ק רבי חיים מאיר יהיאל ה"שרט" מ Mogilitsia, נסע אל ריבינו. ריבינו עמד בקשרי ידידות עם הרה"ק רבי יהודה לייב מקוליקוב.

הרה"ק רבי יהודה צבי הירש מרוזלא, נסע לריבינו, בשליחות חותנו הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב, וריבינו ציוה לחתנו לשמשו שימוש תומך בתלמידי חכמים.

הרה"ק רבי יהודה צבי מטרטין היה תלמיד אביו ריבינו הרה"ק רבי אהרן אריה מפרמיישלאן, וריבינו קראו "חכם". חתן ריבינו הרה"ק רבי חיים אברהם ממייקלאיב היה אצל ג' חדשם, ובזמן זה למד ממנו שיחת עופות, דקלים ומלאכים, ומסר לו ספר סגולות ורפואה שבה החיה מותים כמה פעמים.

הרה"ק רבי יהודה צבי מרוזלא נשאל על ידי מהר"ם א"ש, "מי הם הגודלים במדינתכם?", ותשוב: הרה"ק רבי מאיר מפרמיישלאן, והרה"ק רבי צבי מרימנווב.

הרה"ק רבי יהושע מסטנוביץ ואוסטרובה, בעל "תולדות אדם", בנו של הרה"ק רבי שלמה לייב מלנטשנא, נסע אל ריבינו.

הרה"ג רבי יואל אשכנזי אב"ד זלוטשוב נסע לריבינו, וריבינו אמר עליו: "כמו שהוא פוסק, כך פוסקים בשמי מרום".

ריבינו כותב להרה"ג רבי יואל אשכנזי אב"ד חדרוב, חתנו של הרה"ג ר' צבי תאומים אב"ד קאלוש: "כבוד אהובי, הרבה החביב ובקי בתורה

(שתאמרו ותאמרו רוחה"ק).

הרה"ק רבי אהרן אריה מראנזיטוב, בן הרה"ק רבי ישראל מקאלוש, היה תלמיד ריבינו.

הרה"ק רבי אהרן מקראקה בנו של בעל מאור ושם נסע לריבינו.

הרה"ק רבי אהרן משה מגוז צבי תלמיד ה"חוזה" מלובלין וה"שער" מטראלייסק, היה בקשרי ידידות עם ריבינו.

הרה"ג רבי איזיק רاط דומ"ץ קאלוש נסע לריבינו ונתרברך על ידו.

ריבינו היה בקשרי ידידות עם הרה"ק רבי אליעזר מדז'יקוב.

הרה"ק רבי אליעזר זאב מבוצ'צ'יה, תלמידו של הרה"ק רבי מנחמן מנדל מקוסוב, היה בקשר ידידות עם ריבינו.

הרה"ג רבי אליעזר ליפא يولעס אב"ד קניינהיטש מחב"ס דרכיו נועם, קשר מספק גדול אחרי הסתלקות ריבינו.

אוצרות המתוארת

הרה"ק רבי אליעזר שפירא מלאנצחות ובנו הרה"ק רבי שלמה שפירא ממונקאטש היו אצל ריבינו, שהעניק לרבי שלמה את הספר "תומר דבריה" של רבי משה קורדוביירו כ"דורון דרשיה" לפני נישואיו. ריבינו אמר לאנשי עירו של הרה"ג רבי אריה לייב הורביז אב"ד סטאניסלב, אשר באו לשאול בעצת ריבינו: "למה באתם אליו, כי יש לכם בעירכם אריה בשםים".

הרה"ק רבי אשר אנשיל הלווי יונגריז אב"ד טשענער, מחבר ספר מנוחת אשר, היה בקשר מכובדים הדוק עם ריבינו, אשר שלח אליו סדר על פי כוונות האר"י הקדוש שצווה במיוחד בכתב עבورو, כדי שיתפלל ממנו.

הרה"ג רבי בצלאל, בעל מחבר ספר "ברית כהונת עולם" החדש, נסע לריבינו.

הרה"ג רבי ברוך אברהם בינדייגער אב"ד הנושא נסע לריבינו, וריבינו העיד עליו שהוא לומד תורה לשמה.

הרה"ק רבי ברוך רבינוביץ' מיאמפולי נסע לריבינו, וריבינו בירכו שיولد לו בן שיאיר את

מויזדיטשוב, וכן אכן היה עד לתקופת השואה. הרה"ק רבי יצחק מוורקא נסע לרבניו.

הרה"ק רבי ישכר בעיר מבעזריאן, אחיו רבניו, כותב לרבניו: "ACHI CHABBI VIDIDI YIDID ULION VIDID NAFSHI HA"HE HARB HAMFORSIM VOTIK CHASID VOUOSHA CHASD KASHUT MO"HE MAIR NIY CAOR HABHIR UD ACHB"T". הרה"ק רבי ישכר בערוצי מנדרובנה, בן אחיו רבניו הרה"ק רבי יצחק מקאלוש, נסע לרבניו, ורבניו העיד עליו כי "באישו אפשר לשורוף עולם".

הרה"ג רבי ישעיהו יוסף וילף מדורהוביטש כותב בספרו "חזהון ישעיהו" על רבניו: "זמי לנו גדול מאדמו"ר הרה"ק הצדיק המפורסם, שמו נודע בשער בת רביהם, אספקלריא המאריה, MO"HE MAIR NAGEM MAFRIMISHLAN, אשר כל דבר ודבר שיצא מפיו הקדוש - ברוח הקדש נאמרה. מי חרש אשר לא שמע את שבח יקר תפארתו, הלא הכל יעדין ויגידון על גודל קדושתו ופרישותו". רבניו אמר עליון, שככל דבר שיווצה מפיו נאמר ברוח הקדש. הרה"ק רבי ישראל דוב מווילדניך, בעל "שארית ישראל", נתפרש ע"י רבניו אשר שיגר אנשים לקבל ברכותיו.

הרה"ג רבי ישראל דב בעיר גילדנטר אב"ד יבלונוב תלמיד ה"חוזה" בעל מחבר ספר "דבר המוציא" היה נסע לרבניו.

על הרה"ק רבי ישראל מרוזין, התבטא רבניו ואמר, כי "הרה"ק רבי אברהם המלך, בנו של המגיד הגדול ממורייטש, לא בא כל עיקור לעולם אלא כדי להוריד נשמה כזו כמו של רבי ישראל מרוזין, אשר היה נבר. נשמה אצילתית בזאת אפשר להוריד רק על ידי מלך". רבניו היה בקשר מיוחד מיחודה עם רבי ישראל מרוזין. על קשרים אלו ראה בהרחבה במדור תולדות רבניו.

הרה"ק רבי ישראל מקאלוש, בן הרה"ק רבי יצחק מקאלוש אחיו רבניו, היה תלמיד מובהק לרבניו.

הרה"ג ר' מנחם אפרים מנדל פישל טריבר מטורך היה תלמיד רבניו.

הרה"ג ר' מנחם מנדיל אב"ד טורקה, נסע לרבניו. ב"ק ממן הרה"ק רבי מרדכי מנדרובנה, היה

הולך בדרכי התורה בגין של גדולים נר ישראל וחתנה דבר נשיאה".

הרה"ק רבי יוסף ברוך אפשטיין בן בעל ה"מאור ושמש", ה"יהודי הטוב" מנינשטיאטש, נסע לרבניו. רבניו אמר על הרה"ג רבי יוסף דוד הכהן אב"ד יאס, מחבר"ס דרכיו האמונה: "למה באים אליו מובלכיה וממולדביה, הרי יש להם אותו".

הרה"ג רבי יוסף אב"ד אב"ד טרנופול בעל ה"מנחת חינוך" נסע לרבניו.

הרה"ג רבי יוסף יצחק يولעס אב"ד ברוזובייץ היה מתלמידי רבניו, ורבניו העיד עליו שהוא בעל מצח טהור.

הרה"ג רבי יוסף מנחם יואל בודיק מלובוב, בעל אוזרת האתנות ספר "עינות מים", נסע לרבניו.

הרה"ג רבי יוסף שאול נתנזון אב"ד לבוב, בעל שוויון "ושאול ומשיב", נסע לרבניו.

הרה"ג רבי יהיאל מיכל פישLER בעל מחבר ספר "תוספות חיים" ו"חסדי אבות", היה תלמיד מובהק לרבניו.

הרה"ק רבי יהיאל רובין מקובלביסוב נסע לרבניו.

הרה"ק רבי יעקב דוד מאמשינוב נסע לרבניו.

הרה"ק רבי יעקב יוסף מאוסטרה (השני) – ננד רביבי, היה מקשור בידידות לרבניו.

הרה"ג רבי יעקב משולם אורנשטיין אב"ד לבוב מחבר ספר "ישועות יעקב", ובנו הרה"ג רבי מרדכי זאב, היו בקשרי ידידות עם רבניו, ורבניו מסר להם את דרכיו הקדושה וההתעלות המביאים לידי רוח הקדש.

הרה"ק רבי יצחק מאלעט, בנו של הרה"ק רבי חנוך העניך מאלעט, בעל "לב שמח", חתנו של השר שלום מבעלז, זכה עוד להיות אצל רבניו.

הרה"ק רבי יצחק אייזיק מויזדיטשוב נסע לרבניו, ורבניו העיד עליו שאלפי נשמות מחכים עליו לתקנם. חתן רבניו הרה"ק רבי חיים אברהם ממיוקלאיב היה נסע אליו.

רבניו הודיע מה שהכירו בשם, שיותר לא ירדו גשמיים ב"א תמו זיידיטשוב, כדי שלא להפריע למתקנים ביארכיטיט של הרה"ק רבי צבי הירש